

Munkásörök és úttörők találkozója

Meghitt hangulatú ünnepséget tartottak a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola kettős számú gyakorló általános iskolájában. Az iskola egyik úttörő-szakasza Gera Sándornak, a szegedi munkásmozgalom mártírjának, a Szeged városi munkásör-zászlóalj névadójának nevét vette fel.

Az ünnepségen a pajtások képviselői meghatóan vették át a munkásöri szakasztól az őrsi zászlókat. Igérték, hogy elsősorban szorgalmas tanulással lesznek méltók mártír névadójukhoz. Az úttörők és a munkásörök hosszan elbeszélgettek egy-

mással. A munkásörök alig győzték a választólistát a sok-sok kérdésre.

Az úttörők és a munkásörök közötti együttműködést és a feladatokat cselekvési programban, megállapodásban is rögzítették, amelyet a pajtások képviselőjében Pálfi Györgynek és Jäger László úttörővezetőnek, a munkásörök nevében pedig Nagyvári László és Mihálik János alegységparancsnokok írtak alá.

Az ünnepségen Verok Ernőné, a munkásörök és a Felszabadulás Termelőszövetkezet vezetősége nevében köszöntötte a résztvevőket.

A határőrök és a lakosság együttműködése

Tízéves a határőr-köztség mozgalom

Tíz éve, hogy új mozgalom bontakozott ki a határmenti községekben. Nagylak dolgozó 1966 októberében erkölcsi elkötelezettségéből vállalták: konkrét tevékenységet végeznek az államhatár biztonságos őrzésének elősegítése érdekében; az államhatár rendjére és őrzésére vonatkozó kormányrendeletet betartják; a közrend védelmét segítik s a helyi határőrökkel olyan együttműködést teremtenek, amely biztosítja a közös feladatok megvalósítására. Ezért avatták határőr-köztséggé Nagylakot 1966-ban.

A nagylaki kezdeményezése országos mozgalomra fejlődött, s jelenleg kilencvenhat határmenti község — Csongrád megyében Asóthalom, Mórahalom, Röske, Gyáláré, Újszentiván, Tiszsziget, Küköskháza, Ferencszállás, Kiszombor, Apátfalva, Csanádapalota — büszkélkedhet a megtszisztel címmel. Tapasztalható, hogy a határőr-köztségek dolgozóit a mozgalom szelleme hatja át s a tudatukba vesződik, hogy a Magyar Népköztársaság határának őrzete, a körend, közbiztonság fenntartásának segítése társadalmi kötelesség, hazafias tett.

A lakosság a párt honvédelmi politikájának, végrehajtásának cselekvő részese. Részt vesznek katonai, határőrizeti kérdésekről szóló beszélgetéseken, sokszor a katonai jellegű rendezvények kezdeményezői és szervezői is.

A határőr-köztségekben a sorkötelesek jelentős számban jelennek meg a tisztek, tiszthelyettesek által vezetett előkészítő foglalkozásokon. A megyében több ezer úttörő vesz részt rendszeresen honvédelmi bemutatókon és sok úttörő folyamatosan sajátítja el a határőrizeti ismereteket.

Szorosabbá, tartalmasabbá vált a határőrök KISZ-szervezeti és a községi KISZ-szervezetek együttműködése is. Rendszerek a közös akciók, politikai, kulturális és sportrendezvények. Közös akcióprogram szerint kerül sor eszmecserékre, fegyverbemutatóra, őrslátogatásra.

A határvidék lakói nagyra becsülik a végek őrzőit, mert azok a farszóló, hosszú portya után szívesen végeznek társadalmi munkát is a községekben. A határőrök segítik a falvakban, a tanyavilágban lakó öregeket, részt vesznek az elemi csapások elleni védekezésben és különböző gazdasági munkálban is. A dolgozók örömmel

működnek együtt a határőrökkel. Őszintén tetszik a lakosoknak, hogy községüket „katonai ranggal” tüntették ki, de tudják az ezzel járó kötelességüket és a feladataikat is.

A határ őrzésének segítéséről minden jelentősebb községi rendezvényen szó esik. A községi tanácsok testületei üléseikön rendszeresen napirendre tűzik a lakosság által önként vállalt köztelmsények teljesítését, ahol megbeszéljük a további tennivalókat is.

A határőr-köztségek tízéves tapasztalatait összegezve, jóleső érzéssel nyugtázzhatjuk, hogy a katonai jellegű politikai mozgalom a határmenti községekben meghonosodott és céljainak megfelelő eredményességgel szolgálja a Magyar Népköztársaság államhatárának őrzését. A határőr-köztségek lakói közreműködnek hazánk határainak közvetlen őrzésében és ez elismerést, tisztelet érdemel.

Gaszó Béla

Koszorúzási ünnepségek

Az aradi vértanúk kivégzésének 127. évfordulója alkalmából dr. Biczó György, a Magyar Népköztársaság bukaresti nagykövete szerdán koszorút helyezett el az aradi vértanúk emlékművénél. A koszorúzásnál megjelent Vasile Ignat, a megyei néptanács titkára és Iulian Teodor, az aradi városi tanács titkára is.

Bensőséges ünnepség színhelye volt szerdán a jugoszláv Vajdaság tartományban levő Elemér község: Halász József, a Magyar Népköztársaság belgrádi nagykövete és Kerekes Imre ezredes, katonai attasé a zrenjanini járás vezetésének kíséretében koszorút helyeztek el az itt nyugvó Kiss Ernő altábornagy, az 1849. október 6-án Aradon kivégzett honvéd tábornok sírhelyén.

Az Elemér község templomában levő sírhely bejáratát október 6-án magyar nemzet zászlóval díszítették fel, és a sírbolt előtt a jugoszláv néphadsereg katonái álltak díszőrséget.

Fényképkiállítás Szegedről

Szeged jelenét és múltját bemutató, a benne élő ember ábrázolói tudó fényképek készítésére hirdették pályázatot a Szeged városi tanács vb művelődésügyi osztálya, a Bartók Béla művelődési központ és a Szegedi Fotóklub. A város, amelyben élünk címmel meghirdetett pályázatra beérkezett képekből Szeged felszabadulásának évfordulójára kiállítás nyílik a Bartók Béla művelődési központ nagyertermében.

A szegedi szerzők gazdag képanyagát találó kiállítás idezi a város régi arculatát is — számos lebontott ház és utca fényképe is látható a tablókön, és a történelmi fordulópontok képei is — de tükrözi napjaink folyamatos és erőteljes változásait is. Vasárnap délelőtti 11 órakor dr. Varga Dező, a városi pártbizottság titkára nyitja meg a kiállítást.

Pörgető ujjak

Mint mikor a lepkék repdesnek egy zárt helyiségben, úgy zizegnek a papírforgó az OTP pörgető ujjak alatt. Nehéz lenne lemérni az ujjak sebességét, mivel a szem is alig bírja követni. Százdalnak a papírdarabok, de mozgásuk a nagyobb rendben történik. Az ujjak olyan finoman, a bankók szelét alig érintve delgoznak, mint a zongoraművész a billentyűkén. Az agy szigorú figyelmet követel számra, ezt érzik az ügyfelek is bőrükön. Mert sokan bizalmatlanok.

— Őt éve dolgozom itt, apró bakik voltak, de komolyan nem hibáztam.

— Ha elszámolja magát?

— Akkor fizetek. Különbön havonta 400 forint mankópénzt is kapok az ilyen esetre.

Nyolc-tíz fajta tételt kell a pénztárosnak kifizetni. Több asztalról érkezik a papír, hol betét, hol csekk, hol hitellelvél, vagy valuta eladási bizonylat. Egy perc sincs megállás.

— Tudná egy életen keresztül csinálni?

— Őt évem van még a nyugdíjig, összesen 10 évet töltök el ebben a fiülkében. Azelőtt könyvelő voltam. Ez sokkal nehezebb munka. Hosszú távon nem lennék pénztáros. Azt hiszem, ideigleg nem bírnám. Hó elején és végén, két-hárommillió forintot, egyéb napokon több mint egymilliót számolok. A KST kifizetésnél 15 millió is átmegy a kezeim között.

Kényesek a hírnevükre

Ódry Lajos, a fiók vezetője több mint 30 éve dolgozik a pénztárszékében. Egyetlen egy olyan embert ismer Szegeden, aki egy életen keresztül tudta a pénztárosi teendőket csinálni.

— Nem szívesen jönnek pénztárosnak. Ha valaki jelentkezik, hosszasan konzultálunk vele, megkérdezzük, tudja-e mire vállalkozik. Nemcsak a munka nehéza a figyelem és a fejegyelm miatt, hanem komoly szakmai ismeretek szükségessé ehhez a foglalkozáshoz. Ezen kívül, csak erkölcsileg teljesen megbízható emberek jöhetnek számításba. Én felelős vagyok azért, hogy ki ül a pénztárfülkében. Csak a kiegyensúlyozott élet mellett lehet ezt a munkát pontosan végezni. A családi gondokat otthon kell hagyni. Különbön könnyen elszámolja magát a pénztáros.

— Hányszor fordult elő túlfizetés?

— Tizenhat éve vezetem a fiókot, ez idő alatt öt pénztáros fordult meg itt.

De csak egyszer-kétszer fizette el magát. A túlfizetés nem haladta meg az ezer forintot.

Általában a pénztárszék kényesek a hírnevükre. Miért ne lenne az OTP legnagyobb szegedi fiókjá. A jó hírért mindent megtesznek. A pénztárosok is.

Milliók között

Katona Jánosné elárulja, hogy a pénzt csak színes papírnak nézi. Ő is, mint a többi szakmabeli, kétszer számolja meg a tételt, mielőtt kiadná. Először újjával végigpörgeti, másodszorra tétélesen leolvassa.

— Ha valaki úgy fogja fel, hogy a milliók között ül, a nagy felelősségtől könnyen összeroppanhat. A sok színes papír csak akkor kezelem pénzként, amikor lezárom a kasszát — mondja a fiatal segédpénztáros.

— Szokott álmodni a bankókkal?

— Akit éjszaka is foglalkoztat a pénz, az fél ettől a munkától. Még nem álmodtam azt, hogy számolok. Pedig higgye el, egy másodperc tizedrésze is elég ahhoz, hogy néhány ezer forinttal többet adjak ki az ablakon. De a komoly koncentráció ellenére ennek a foglalkozásnak is van előnye. A pénztárfülke zárt, csak az ellenőr léphet oda be. Az ember beül az üvegtetrecbe, magára csukja az ajtót, a maga gazdája. Tehát nyugodtan dolgozhat. Figyelnie kell a pénzre, az ügyfélre és függetleníteni kell magát a zajtól, ami az üveg mögé beszűrődik. A legnagyobb felelősséget az jelenti, hogy minden másodpercben nekem kell ellenőriznem magamat. Különbön... — nem folytatja a megkezdett mondatot, hanem elmosolyodik.

A pörgető ujjak alatt zizegnek a bankók. Az ügyfelek babonázva nézik a műveletet. Némelyik idegességében többször végigsimítja haját. Hogy ók miért izgulnak, azt nem értem?...

Halász Miklós

Az ötödik pecsét

Színes magyar film. Sánta Ferenc regényéből írta és rendezte: Fábri Zoltán. Fényképezte: Illés György. Zene: Vukán György. Szerzők: Óze Lajos, Márkus László, Bencze Ferenc, Horváth Sándor, Dégi István, Latinovits Zoltán.

Másodszor kelti életre Sánta Ferenc regényalakjait Fábri Zoltán. A Hús óra paraszta meg az évben (1964-ben) megidézte a filmvászonra, az esztendővel korábbi regényre, Az ötödik pecsétre, tizenhárom évet kellett várni. Megérte.

Nem egyedüli jelenség Sánta írásában, hogy az erős gondolatot példabeszéd deszkázza körül. Ha a példabeszéd-tákolmány kibírná a ránehezedő eszme mázsaúlyát, jelképes tartalma egyszerűvé válna, fejtörtést nem okozna. Csak hogy a példabeszéd-deszkat érezetel recsegnepognak a gondolat súlyától, ezáltal kínál az író szellemi tornát. Történelmi időben, a nyilas hatalomátvétel lélekmererítő napjaiban békeskiscosma terített asztalához bújnak a kisemberek, mint rebent lepkék a fény köré. Az óras, a könyvügnök, és az asztalos, a vendéglős, és az időközben betévedő rokkant fényképez. Egyetlen vágyuk, túlélni a nehéz napokat, s elútni az időt, békebeli tár-

salgást folytatnak. Mígnem az órásmester hajmeresztő példabeszédét szezeg a mellüknek. Példázatot a kimondhatatlan név Tomocouszkatitíró, az öntudatlan zsarnokról, és áldozataról, Gyurgyuról, ki rabszolgaságát, kiszolgáltatottságát, megcsönkítését együgyűen vállalja, abban a naiv hitben, hogy legálább megőrizi tisztá lelkiismeretét. Tessék választani, ki melyikkel azonosulna. A dilemmájózan ésszel eldönthetetlen, ám a sors úgy hozza, választani kell. Nyilasok hurcolják el a társaságot, s a szabadság ára: kezet nyújtani a banditákknak, vagyis kezet emelni a megkínzott vasmunkásra, egy keresztre feszített ellenállóra. Addig tart a példabeszéd érvénye, tanulsága, amíg elbírja a gondolatot: a megfélemlített kisemberek megtagadják a pofont, nem vállalják Gyurgyut, bár ennek kegyetlen következménye a bizonyos halál. Tehát tisztességesek maradnak. Egyetlen kivétel van: Gyuricza, az óras. Mert neki titkos küldetése az elhurcolt családok gyermekeit bújtatni, vagyis neki élnie kell, útnie kell. És út, és szabadság — mégis tisztességes marad. Itt recsegnepognak a példabeszéd deszkái.

„Ez a könyv arról szól — vallja Sánta Ferenc —, hogy a gonosz mindössze felülke-

Új film

rekedhet ideig-óráig az emberen, de legyőzni nem tudja. Ez a legfontosabb mondanivalója, de részleteiben arról is szól — építve az előbbi summát —, az ember jónak születik, és ahhoz, hogy képes legyen tisztességesen cselekedni — vagyis jónak megmaradni —, nem kell egyebet tennie, mint ráfigyelni lelkiismeretére, mely azonnal képes megkülönböztetni a jót a rossztól”. Az ötödik pecsét végletes helyzetben szólítja tetemre az emberi felelősséget. Paradox helyzetben, amikor az erkölcsi megítélést nem befolyásolhatja a látszat, hiszen a tisztességes magatartás csak látszólag követel tisztességtelen tettet, miután csak tisztességtelenül teremthető meg a tisztességes magatartásnak — a túlélő tisztességes magatartásának — lehetősége. Nagy film Az ötödik pecsét, Fábri Zoltán érdekesen ügyel Sánta mély humanizmusának finom szövevényeire. És utószor látjuk filmvászonon Latinovits Zoltánt: döbbenetes tanulmány rajzol az intellektuális hóhérról, a civilruhás nyilasról, akinek sátáni ötlete a kisemberek katakizmája, s aki megsűg valamit a példabeszéd valóságértelméből is. Ilyen lehetett Tomocouszkatití.

Nikolényi István

Huszonöt éves a Metripond Mérleggyár

A hődmézvásiárhelyi Metripond Mérleggyárat 25 évvel ezelőtt alapították. A negyedszázados útról, fejlődésről és a várható fejlesztésekről adtak tájékoztatást a gyár vezetői szerdán, tegnapi, Szegeden, a Sajtóházban. Deli Pál igazgatóhelyettes elmondta, hogy huszonöt év alatt 100 ezer kereskedelmi mérleget, 10 ezer ipari és mezőgazdasági nagymérleget, 50 ezer raktári mérleget és 5 ezer állatmérleget gyártottak és adtak el a hazai megrendelőknél. A gyár teljes termelési értéke a hajdani 34 millióról 342 millióra emelkedett, s ma már jelentős szerepet játszanak a nemzetközi piacokon is, exportjuk értéke közel 200 millió forint bevételt jelent.

A vásárhelyi központi gyár dinamikusan fejlődött, új és igen korszerű technikaival rendelkezik. A mechanikus megoldású mérlegek gyártására pedig gyártelepet létesítettek Fehérgyarmaton. A mérleggyár szervizhálózatát is egyre jobban kiépíti, s szerelőik 48 órában belül eljutnak a külföldi portneveikhez is. Nemrégiben ala-

kították ki, KGST kooperációban kapcsolataikat a szovjet Armavir-i gyárral, ahol a hídmérlegek vázzerkezetét készíti, a műszereket pedig a vásárhelyiek szolgáltatják. A termelési kapcsolatok eredményeképpen már működik a vásárhelyi Rákóczi Tsz-ben egy 30 tonnás mérleg, amelyen akár két-három pótkocsis szerelvények is mérlegelhetők. A megállapodások szerint a jövőben 300 darab ilyen közösen készített 30-60 tonna kapacitású mérleget gyártanak.

A vásárhelyi üzem a jubileum alkalmából ünnepségeket rendez. Ma, csütörtökön délelőtt a gyár tanácstermében emlékpakkettel jutalmazták azokat a dolgozókat, akik több mint tíz esztendeje léptek a vállalat sorába. Pénteken délelőtt jubileumi mérlegkiállítás nyílik a vásárhelyi Medgyessy-teremben, délután pedig a Petőfi Művelődési Házban tartanak emlékünnepséget, ahol kitüntetéseket adnak át a munkában élen járóknak, s megjutalmazzák az alapító tagokat.